

سر عوالم وجودی انسان

از دیدگاه اسلام

تألیف:

امان رحیمی نصری (طالقانی)

ویراستار:

سید باقر یحیی زاده

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۰	پیش گفتار
۱۲	تذکره
۱۵	فصل اول: عالم ذر (الست)
۱۵	شناسی ذر
۱۶	ملک و ملکوت
۱۹	عالم ذر در بیان قرآن
۲۰	دیدگاه ظاهری
۲۰	دیدگاه باطنی
۲۱	دیدگاه عرفانی
۲۴	مفهومی از ازل و الست
۲۵	عالم ذر در سخن انبیاء و اهل بیت (ع)
۳۰	فاسقین و مخلصین
۳۳	نظریه راقم
۳۴	هدایت و ضلالت
۴۱	فصل دوم: عالم خلقت (آفرینش انسان)
۴۱	مفهوم شناسی واقع خلقت (آفرینش)
۴۶	آفرینش انسان در بیان قرآن
۵۱	تولید مثل در قرآن
۵۱	تکامل جنین در رحم
۵۹	مفهوم شناسی خلقت انسان
۶۱	آفرینش انسان از نظر اسلام
۶۷	خلقت در احادیث اهل بیت (ع)

۶۸	 شگفتی آفرینش آدم (ع)
۷۰	 مباحث مرتبط با آفرینش
۷۱	فصل سوم: عالم صلب
۷۱	 مفهوم عالم صلب
۷۳	 عالم صلب در بیان قرآن
۷۴	 عالم صلب در عرصه علم
۷۶	 کروموزوم
۷۷	 آفرینش جنین در یک اسپرم
۷۸	 نقش جنین در بیان قرآن و عرصه علمی آن
۸۰	 نقش راثت سلول تخصصی انسان
۸۰	 زن در وراثت
۸۱	 زن در محیط طبیعی
۸۱	 زن در محیط اجتماعی
۸۱	 زن در تاریخ و عوامل زمانی
۸۲	 زن و ژنتیک در بیان اهل بیت (ع)
۸۴	 صلب مومن و کافر
۸۶	 روایت اول
۸۷	 روایت دوم
۹۱	 شخصیت ژنتیکی و نقش خالق ثانوی در تربیت آن
۹۶	فصل چهارم: عالم رحم
۹۶	 مفهوم رحم
۹۹	 عالم رحم در بیان قرآن
۱۰۳	 مراحل هفت گانه زندگی انسان
۱۰۶	 مرحله هفتم دوران پیری
۱۰۶	 ابعاد آفرینش جنین
۱۰۶	 آفرینش جنین از خاک

۱۰۷.....	آفرینش جنین از آب.....
۱۰۸.....	آفرینش جنین از علق.....
۱۰۹.....	مصالح ساختمان جنین.....
۱۱۰.....	صورت‌بندی جنین.....
۱۱۱.....	احل ساختمان جنین.....
۱۱۲.....	تغذیه جنین.....
۱۱۳.....	مراحل تشکیل و رشد مصور از جنین.....
۱۱۵.....	عالم هم در برابر اوستا و مغان حضرت علی (ع).....
۱۱۶.....	فرزند صالح.....
۱۱۶.....	نقش مادر در دوران بارداری مباحث مرتبط با آن.....
۱۲۵.....	فصل پنجم: عالم دنیا
۱۲۵.....	معناشناسی دنیا.....
۱۲۶.....	جلوه‌های دنیا.....
۱۲۸.....	عالم دنیا در سخن اهل بیت (ع).....
۱۳۰.....	زندگی دینی و اعتدال در زندگی.....
۱۳۶.....	آفرینش جهان بر مبنای هدف.....
۱۳۷.....	ویژگی‌های انسان برتر.....
۱۳۹.....	تفاوت انسان با فرشته و حیوان.....
۱۴۱.....	رحمت عام الهی.....
۱۴۱.....	دنیا در بیان قرآن.....
۱۴۹.....	مفهوم زندگی و ماهیت دنیا.....
۱۵۱.....	مراحل زیستن.....
۱۵۴.....	هدف از زندگی چیست؟.....
۱۵۷.....	ارزش دنیا.....
۱۵۹.....	تفاوت زندگی دنیا و آخرت.....
۱۶۲.....	رابطه دنیا و آخرت.....

۱۶۵.....	نقش سعی و تلاش در زندگی
۱۶۶.....	امدادهای الهی
۱۶۷.....	دنیا و دنیاگرایی در کلام پیامبر اکرم (ص) و اهل بیت نبوت (ع)
۱۷۱.....	واژه مرگ در فرهنگ اسلام
۱۷۲.....	قانون عمومی مفارقت از دنیا
۱۷۷.....	ضرورت مرگ و قانون عمومی مفارقت از دنیا
۱۷۹.....	فصل ششم: عالم برزخ
۱۷۹.....	معنی اسم عالم برزخ
۱۸۱.....	سنان و کف
۱۸۵.....	احترار و راس نبوت
۱۸۷.....	برزخ و حیات برزخی
۱۸۷.....	حیات برزخی از تمام پیامبران (ص)
۱۸۹.....	عالم برزخ در بیان قرآن
۱۹۱.....	عالم برزخ در سخن اهل بیت (ع)
۱۹۱.....	وادی برزخ
۱۹۲.....	حیات برزخی مؤمنان
۱۹۲.....	حیات برزخی کافران
۱۹۳.....	پرسش های برزخی
۱۹۴.....	بازتاب عمل انسان در قبر
۱۹۶.....	ابزار در عالم برزخ و ...
۱۹۶.....	معصومان و مقربان
۲۰۰.....	متوسطان و مستضعفان
۲۰۱.....	مرگ نقطه اوج حیات و درجه عالم بقا است
۲۰۶.....	ماهیت و چگونگی عالم برزخ
۲۰۸.....	حیات برتر و وادی برزخ
۲۰۸.....	عالم برزخ حیات برتر

۲۱۰		وادی برزخ در دنیای درونی
۲۱۰		پاداش ها و کیفرها
۲۱۱		ماهیت دنیا با دنیای برزخ و آخرت
۲۱۲		مرگ برزخی و ورود به قیامت
۲۱۴		فصل هفتم: عالم آخرت
۲۱۴		معارف مفهوم آخرت
۲۱۹		نمایی از معاد یا رستاخیز
۲۲۰		معاد جسمانی
۲۲۰		عالم آخرت در بیان قرآن
۲۲۳		واقعه‌ی قیامت
۲۲۵		ترسیمی از آخرت قرآن
۲۳۲		عالم قیامت در سخن اهل (ع)
۲۳۶		مفهومی از اوصاف بهشتیان
۲۴۲		مباحثی در توصیف خالص و مخلص بودن
۲۴۵		ماهیت بهشت و نعمات بهشتیان
۲۴۶		نعمات بهشت
۲۴۷		ماهیت دوزخ و عذاب دوزخیان
۲۴۹		صفات دوزخیان و بهشتیان
۲۵۳		اعلام
۲۵۵		منابع

پیش گفتار

انسان به عنوان شاهکار خلقت، موجود شگرف و پیچیده‌ای است که در روندی تکاملی، مسیر رشد و تعالی خویش را می‌پیماید. شناخت و درک این مسیر علاوه بر درک عظمت تقدیر الهی که براساس «قاعده لطف» تجلی یافته است، انسان گم‌شده در هیاهوی زندگی، را در جهتی درست قرار داده و بنا بر اصل «من عرف نفسه فقد عرف ربه» به معرفتی هدایت‌بخش رهنمون می‌سازد. قرآن کریم درهمین راستا، در آیات متعددی به مسیر تقدیری تکامل اشاره کرده و چگونگی سیر تعالی وجودی آدمی را بیان داشته است.

از مجموع آنچه در آیات قرآن بیان شده، می‌توان استفاده نموده که انسان در طی مراحل کمال هستی خویش، در هفت عالم سیر می‌کند که به ترتیب عبارتند از:

- «عالم ذر»، که در آن اولاد الهی خلق شده و به آنها فطرت الهی داده شده است.

- «عالم خلق»، هنگامه‌ای که روح و جسم جان ممزوج شدند؛

- «عالم صلب»، عرصه‌ای که انسان در ساحت توانایی مثل قرار گرفته و به اسپرم، اول و زن‌ها، تبدیل شده است؛

- «عالم رحم»، که همان دوران جنینی انسان است. زن که نطفه در رحم مادر شکل مادی آدمی را به خود می‌یابد؛

- «عالم دنیا» (عالم شهود)، عالمی که عرصه زندگی انسان از زمان تولد تا مرگ او را در برمی‌گیرد؛

- «عالم برزخ» که عالم کسب معرفت حقیقی است، از زمان مرگ تا روز قیامت را در برمی‌گیرد؛

- «عالم آخرت» که سرای توقف و سرانجام انسان است، سعادت و شقاوت انسان در این جهان نمود می‌یابد و انسان در بهشت یا دوزخ این عالم ساکن خواهد شد.

هر یک از عوالم عرصه‌ای برای طی بخشی از روند تکامل وجودی انسان می‌باشد و خداوند به ضرورت و براساس حکمت بالغه خویش آنها را برای رشد انسان خلق نموده است.

نویسنده در این کتاب تلاش نموده تا در جهت تبیین این خط هدایت، هستی و چگونگی هر یک از این عوالم را از آیات نورانی قرآن استخراج نماید و در ضمن استفاده از احادیث و تفاسیر، ترسیم روشنی از هر یک از آنها، ارائه دهد.

این اثر به نگرش نوی به مقوله خلقت و تکامل است و می‌تواند نقش مؤثری در تصویر نگرش انسان از خویش، جهان و روند تعالی خود، داشته باشد.

(انشاء الله)...

داود کیجانی

آفرین، جان آفرین پاک را آن که جان، نشید و ایمان، خاک را

آفرینش؛ چگونه؟ از کجا؟ تا به کجا؟ بدایت؟ نهایت؟ از دیرباز سؤالاتی در آفرینش که برشمرديم ذهن آدمی را به خود مشغول داشته‌اند. این سؤالات از چیستی، هستی و چگونگی؛ بحث‌هایی از دنیا و آخرت، عبادت، یوم‌الحشر؛ همواره انسان را با پروردگار جهان پیوند داده است. کتب مختلفی توسط دانشمندان علوم به این سؤالات پاسخ‌های علمی داده‌اند و در میان دینی، جواب‌های دینی را در این زمینه ارائه کرده‌اند. ما در اینجا روشی را از هر دو دیدگاه علمی و دینی، تحت عنوان سیر عوالم وجودی انسان از دیدگاه اسلام این سؤالات را در هفت فصل پاسخگو باشیم.

تلاش کرده‌ایم در اولین گام، در یا عهد میثاق؛ پیمان محکمی که آدمی با خداوند در روز آلس با صلب انسان بسته شروع کنیم و این عهد و پیمان را که مبتنی بر علم شهودی است که ریشه در نهان آدمی دارد توصیف کنیم. گام دوم را در فصل بعدی با عنوان (آفرینش انسان) نهادینه کردیم. آنگاه که اراده حی‌ازلی بر آفرینش انسان تحقق یافت و آهنگ خلقت نمود، ابتدا جسم انسان را از این آفرید: «تَدَا خَلَقَ - الْإِنْسَانَ مِنْ طِينٍ»^۱ و چه فرایند روحانی و جسمانی بر این آفرینش حکم فرما شد تا بدانیم این موجود محیرالعقول بی‌هدف و مقصود در این عالم

۱- عطار نیشابوری.

۲- آیه ۷ سوره سجده.

هستی. آفریده نشده است. در فصل سوم به مبحث تشکیل انسان از صُلب پدر و رحم مادر می‌رسیم. در این فصل مفاهیم مختلف علمی و دینی که می‌تواند این فرایند را به تصویر بکشند، گنجانده شده است و در گام چهارم، عالم جنینی را که در رحم مادر صورت می‌گیرد به چالش کشیدیم. تا ثابت کنیم: «هوَالَّذِي يَصُورُكُمْ فِي الْاَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ»^۱ «خداوند

بدان‌خان است که شما را در رحم مادران به هر سان که بخواهد می‌نگارد». در فصل پنجم، به عالم مادی رسیدیم و گاهواره تکامل انسان را که مزرعه آخرت است مطرح کردیم و بیان خود را به «اِنَّا اِلَیْهِ رَاجِعُونَ»^۲ رساندیم و نیای فانی را با مرگ که جاودانه بودنش را در مقطع زمان و مکان لازم می‌دانستیم به حسنات و درس‌های اخلاق در زمینه آن پرداختیم و برای آخرت داشته باشیم.

موقعی که به بحث مرگ رسیدیم در عوالم مهوله تفکری پیدا کردیم که اساتید علم و اخلاق آن عوالم با علم و کرامت، برزخ و آخرت طبقه‌بندی کرده‌اند ما هم بعد از مباحث مربوط به مرگ در فصل پنجم، سخن را در فصل ششم به عالم برزخ (عالم واسطه یعنی حد فاصل دنیا و آخرت) عالمی که کسب معرفت حقیقی است پرداختیم و گفتیم که این زمان مرگ تا روز قیامت را دربرمی‌گیرد.

در بخش پایانی عالم آخرت (بهشت و دوزخ) را به حالت مادی یا قیامت مورد بحث قرار دادیم و یادآور شدیم انسانی که نیکوکار است استحقاق بهشت را دارد، یا اینکه با عمل خلاف خود به جزای کفر و دزدی آتش دوزخ دچار می‌شود.

۱- آیه ۷ سوره آل عمران.

۲- آیه ۱۵۵ سوره بقره.

لازم به ذکر است زوایای گوناگون بحث و بررسی در این کتاب از منابع قرآن کریم، احادیث و روایات ائمه و کتاب علمی و دینی استفاده شده است. چرا که تمسک به قرآن راه گشای انسان در عرصه های گوناگون می باشد. چون کلام خداوند در تعلیم و تربیت آدمی را به فروغ هدایت و رستگاری می رساند و آموزه های پیامبر گرامی (ص) و ائمه اطهار (ع) یارای پیدا کردن راه و هدف را بر ما هموار می سازد. و در مرحله بعد از منابع علمی کتاب هایی مانند: زندگی جاوید یا حیات آخروی و آفرینش انسان و ... اثر شایسته ای (ره) و علامه جعفری (ره) استفاده شده است.

در بیان لازم می دانم تا از دوستان دانشمند خود همچون جناب حاج آلاءالدین داتر داود کمیجانی، آقای مهندس سید ابوالقاسم هاشمی با راهنمایی و تریک های مرا یاری نمودند سپاسگزاری و قدردانی نمایم. و از استاد ارجمند جناب آقای سید باقر یحیی زاده که در تنظیم، تصحیح و ویرایش این کتاب زحمات زیادی متحمل شده اند صمیمانه قدردانی و سپاس و امتنان خود را بیان دارم. همچنین از سرکار خانم فروزان اسدی که در تایپ آماده سازی این اثر همکاری بی شائبه ای داشته اند، و با قدردانی از همکاری و مساعدت هر دو، به طبع رسانیدن کتاب کمال تشکر را دارم.

پایان سخن اینکه؛ نگارنده خود را از کاسی و تقصیر صون نمی داند از این رو عنایت محققان و حقیقت بینان عزیز از دیدگاه های ارزشمندشان استقبال می نماید.

والسلام بیست و یکم بهمن ۱۳۹۰ ش

مطابق با نهمم ربیع الاول ۱۴۳۲ هجری قمری

امان رحیمی نصر (طالقانی)